

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Deres ref:
Brev av 18. januar 2011

Vår ref: 11/03869

28. februar 2011

Hørings svar - Forslag om økt individvekt for settefisk av laks, ørret og regnbueørret

Det vises til høringsbrev av 18.01.2011 om forslag til endring av akvakulturdriftsforskriften, slik at det tillates at inntil 20% av produksjonskapasiteten i settefiskanlegg kan benyttes til å produsere fisk med individvekt opptil 1000 gram. Det foreslås videre at Fiskeridirektoratet skal kunne dispensere fra grensen på 20%, slik at all fisk som produseres under en tillatelse skal kunne ha den økte vektgrensa.

Positive effekter

Veterinærinstituttet er av den oppfatning at endringsforslaget vil kunne ha positiv effekt på fiskehelse og fiskevelferd, ved at det gis bedre muligheter for tilsyn og bedre kontroll med vanntilførsel i en større del av produksjonsperioden for anadrom laksefisk. Endringsforslaget åpner for at ny teknologi skal kunne tas i bruk og prøves ut for produksjon av større settefisk, men det må likevel forventes at økt fiskestørrelse først og fremst vil kunne tas ut ved å holde fisken i lengre perioder i kar eller bassenger på land, med økt bruk av innpumpet sjøvann.

De første månedene etter sjøsetting er en periode i livssyklus med økt svinn. Dette kan ha sammenheng med forhold som dårlig smoltifisering, og at enkelte sjukdommer opptrer hyppigere i denne perioden. Smitteeksponering i denne perioden kan også ha betydning for sjukdommer som utvikles seinere.

Generelt vil fisk i åpne merdsystemer i sjø være eksponert for ulike sjukdomsagens med marint reservoar gjennom hele sjøvannsfasen. En forkorting av denne fasen med flere måneder vil redusere eksponeringstiden tilsvarende, og også redusere smitteoppformering og utskillelse fra den aktuelle populasjonen. Dette vil ha særlig betydning for å bidra til redusert oppformering av lakselus.

Fisken vil også være mindre mottakelig for sjukdom når den settes i merder, da større fisk generelt sett oppfattes som mindre mottakelig for de mange infeksjonssjukdommer.

En klar forutsetning for at slike gunstige effekter av å produsere større settefisk skal kunne oppnås, er fortsatt håndheving av bestemmelsene i "Forskrift om desinfeksjon av inntaksvann til og avløpsvann fra akvakulturrelatert virksomhet" av 20.02.1997, §4, med generelt krav om at sjøvann (og ferskvann fra vannkilder der det finnes anadrom laksefisk) "....desinfiseres slik at faren for inntak av smittestoff til anlegget reduseres.

Dette skal skje ved bruk av godkjent metode og utstyr og i samsvar med denne forskrift og anleggets driftsplan for øvrig”.

I tillegg til å kunne gi redusert dødelighet i sjøfasen ved at fisken er mer robust når den settes ut, kan tiltaket ha andre effekter som direkte eller indirekte har positiv effekt på forekomsten av sjukdom. Forslaget innebærer kortere produksjonstid i sjøen, slik at lokalitetene kan brakklegges i lengre tid. Dette vil bidra til reduksjon av mengden smittestoffer i sjøen.

Ved utsetting av liten settefisk, må skjermede lokaliteter benyttes. Dersom mer eksponerte lokaliteter skal kunne disponeres, kan dette innebære flytting på et senere tidspunkt, noe som kan ha ugunstige helsemessige effekter. Stor settefisk kan settes direkte ut i mer eksponerte lokaliteter.

Risiko - fiskehelse

Risikoaspektene ved å produsere større settefisk, sett utfra fiskehelsesynspunkt, ligger først og fremst i at sjøvannseksponeringen vil gi økt fare for at fisken utsettes for smitte med agens med marint reservoar før den settes i ordinær merdproduksjon i sjøen. Stor settefisk vil derfor kunne utgjøre en økt risiko for spredning av sjukdom, dersom den flyttes over lengre avstander. Av spesiell betydning her er hensynet til bekjempelse av pankreassjuka - PD. Desinfeksjon av inntaksvann og testing før flytting vil redusere denne risikoen, men desinfeksjon vil aldri kunne gi 100% effekt mot sjukdomsframkallende agens. Testing vil bare kunne avdekke positiv infeksjonsstatus ved høge prevalenser.

En av de største risikofaktorene for spredning av PD fra sona på Vestlandet med dagens opplegg for produksjon av settefisk er knyttet til transport av settefisk ut av sona til PD-fri områder. Dette søkes motvirket med begrenset bruk av sjøvann og desinfeksjon av inntaksvann til settefiskanlegg, sammen med testing av fisk for virus før flytting. Bruk av bil til transport av settefisk ut av sona brukes også i noen grad, og bidrar til å redusere risikoen for at smitte tas opp under transporten.

Stor settefisk vil ikke kunne transporteres med bil, og den vil utsettes for større smitterisiko gjennom sjøvann i settefiskanlegget i en mye lengre produksjonsperiode. Av hensyn til bekjempelsesopplegget for denne sjukdommen, må stor settefisk produsert i PD-sona derfor ikke tillates flyttet ut av sona. Stor settefisk bør generelt kanaliseres til områder nær produksjonsstedet for å redusere risikoen for smittespredning, også av andre agens.

Risiko - fiskevelferd

Fiskevelferdsutfordringer ved produksjon av større settefisk vil sannsynligvis først og fremst være knyttet til tetthets-/biomasseproblematikk og vannkvalitet. Stor tetthet og dårlig vannkvalitet vil også disponere for utbrudd av ulike sjukdommer, både av infeksjøs karakter og rent miljøbetingede lidelser. Produksjon av kilofisk i kar på land vil kreve investeringer i store kar/bassenger, samt stor kapasitet på pumping og behandling av sjøvann.

Det bør etableres retningslinjer for biomasse/vannvolum/vanngjennomstrømning for slik produksjon. Det er viktig at det gjøres registreringer av helse- og velferdsparameter gjennom hele prøveperioden og at det gjøres en grundig evaluering av prøveprosjektet.

Varighet av prøveordning

I høringsbrevet ber Departementet om innspill til varigheten av en eventuell prøveordning. Veterinærinstituttet mener at produksjon av stor settefisk på en kostnadseffektiv måte, der det tas nødvendige hensyn til dyrevelferd og smitterisiko, vil kreve betydelige investeringer ved de fleste anlegg i form av store produksjonsenheter

(kar) og tilstrekkelige pumpe- og vannbehandlingssystemer for sjøvann. For å stimulere til at det investeres i tilstrekkelig kapasitet, kan det være positivt at perioden for prøveordningen gjøres lenger enn fem år, eksempelvis 10 år.

Konklusjoner

- Veterinærinstituttet mener at produksjon av stor settefisk kan ha positiv effekt på fiskehelse og -velferd ved at svinnet kan reduseres og smitteoverføring og smitteutskilling kan begrenses.
- Stor settefisk produsert i PD-sona må ikke tillates flyttet ut av sona.
- Stor settefisk bør fortrinnsvis settes ut i samme produksjonssone som settefiskanlegget ligger.
- Produksjon av stor settefisk må skje i tilstrekkelig store produksjonsenheter med tilstrekkelig tilgang på vann av god smittehygienisk kvalitet.

Med vennlig hilsen

Brit Hjeltnes
Fagdirektør fiskehelse
Veterinærinstituttet

Atle Lillehaug
Fiskehelseansvarlig
Veterinærinstituttet